

Medlem af Inatsisartut
Jens Napaattoq
Naleraq

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 036 – 2022 Ombudsmandens årsberetning

09. februar 2022
Sags nr 2020-8162.
Dok. nr. 18806204

I medfør af § 37 stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut har du fremsat nedenstående spørgsmål til Naalakkersuisut. Spørgsmålene er henvist til min besvarelse, som fremgår i det følgende.

Postboks 970
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: ISN@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Spørgsmål.

1. Hvilke initiativer agter Naalakkersuisut at opstarte som en reaktion på de overtrædelser af regler som kommunerne begår i forbindelse med serviceringen af borgerne?

Svar.

De muligheder for reaktion, som allerede eksisterer i lovgivningen, finder Naalakkersuisut, er tilstrækkelige til at føre det nødvendige tilsyn med kommunerne.

Efter gældende lovgivning skal Naalakkersuisut føre tilsyn med kommunernes forvaltning af det sociale regelsæt, idet Tilsynsenheden under Departementet for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender har til opgave at føre to former for tilsyn:

- Tilsyn med, at kommunerne overholder reglerne i sociallovgivningen og forvalter i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler (overordnet tilsyn).
- Driftsmæssig, økonomisk og pædagogisk tilsyn med døgninstitutionsområdet, samt landets døgn-tilbud til handicappede borgere.

Det sociale tilsyn har i tilfælde af forvaltningssvigt i kommunernes administration og forvaltning af det sociale regelsæt mulighed for at reagere på forskellig vis og kan således give kommunerne anbefalinger og henstillinger om at ændre praksis samt udstede påbud og i yderste konsekvens indstille til Naalakkersuisut om at suspendere og overtage den kommunale forvaltning samt administrationen af et konkret lovområde.

Det kan blive aktuelt, når og hvis der foreligger væsentlig tilsidesættelse af kommunernes forpligtelser overfor borgernes rettigheder efter det sociale regelsæt. Sanktionen er lovhjælmet i Inatsisartutlov nr. 14 af 6. juni 2016 om ændring af Landstingsforordning om socialvæsenets styrelse og organisation (Suspension af kommunernes forvaltning af det sociale regelsæt).

Det er vigtigt at understrege, at hel eller delvis suspension af den kommunale forvaltning af det sociale regelsæt, er en absolut undtagelse, som ingen reelt ønsker anvendt, men som kan være et nødvendigt og ansvarligt middel til den helt unikke situation, hvor den kommunale forvaltning alvorligt svigter borgernes sociale rettigheder.

Det sociale tilsyn har derudover mulighed for at anmode Naalakkersuisut om at forelægge sagen for Tilsynsrådet for kommunerne med anmodning om at iværksætte sanktioner over for kommunen i henhold til den kommunale styrelseslov.

I forhold til tilsyn med døgninstitutionsområdet for børn og unge, samt døgntilbuddene til landets handicappede borgere, har Tilsynsenheden og Naalakkersuisut følgende reaktionsmuligheder:

- Udstedelse af påbud, hvis overholdelse kan gøres til en betingelse for døgninstitutionens fortsatte godkendelse.
 - Skærpet tilsyn i forbindelse med påbud.
 - Indstille til Naalakkersuisut om at trække institutionens godkendelse tilbage.
 - Underrette

Spørgsmål.

2. I sin årsberetning sår Ombudsmanden tvivl om hvorvidt den generelle servicering af borgerne fra myndighederne og det offentlige side sker betryggende. Hvad mener Naalakkersuisut om dette?

Svar.

Naalakkersuisut tager Ombudsmandens tvivl om den generelle servicering af borgerne fra myndighederne til efterretning. Den offentlige sektor og særdeles den sociale sektor mangler hænder, til at varetage serviceringen af borgerne. Vi skal også huske på at der er mange, der dagligt ude i kommunerne og andre offentlige myndigheder, gør en stor indsats for at servicere borgerne.

Naalakkersuisut lægger vægt på samarbejdet med kommunerne. Det er kommunerne der har kompetencer inden for borgerservice, og derfor er det afgørende at der er samarbejde mellem de offentlige instanser, for at der kan ske en positiv udvikling. Dette er Naalakkersuisut bevidste om, og arbejder for at styrke samarbejdet med kommunerne.

Vi skal stadig sikre, at medarbejdere løbende får tilbud om kurser og efteruddannelser og en højere andel af vore børn og unge opnår en kompetencegivende uddannelse, så vi kan sikre, at der er hænder nok og med et fagligt bredt fundament til at servicere os i fremtiden. Det må være vores opgave som politikere at sikre dette i dag og i fremtiden.

Spørgsmål.

3. Hvad agter Naalakkersuisut at gøre vedrørende den dårlige servicering af borgere, bekymrende dårlig social service, ukorrekt oplysning om offentlige ydelser, lange ventetider i børnesager og samt forældre samt lange ventetider i sager vedrørende førtidspension som kan strække sig i flere år?

Svar.

Det er en kommunal opgave at varetage servicering af borgerne i socialsager, og Naalakkersuisut har tillid til, at kommunerne varetager denne opgave. Naalakkersuisut er enig med spørgeren i, at der er områder, hvor mangel på arbejdskraft kan påvirke servicen i kortere perioder, indtil ledige stillinger besættes, ligesom der kan forekomme fejl. Det er ikke Naalakkersuisuts vurdering, at det er en udbredt tendens.

Det er ikke Naalakkersuisuts vurdering, at der generelt gives ukorrekte oplysninger til borgerne. Naalakkersuisut udarbejder vejledninger omkring sagsbehandling af sociallovgivning og holder løbende kurser for politikere og sagsbehandlere i kommunerne. Desuden udgives der et takstcirkulære gældende for socialområdet. Takstcirkulæret udgives årligt og opdateres løbende, når der forekommer ændringer f.eks. grundet lovgivning eller ved overenskomststifter. Sulissivik.gl indeholder ligeledes oplysninger samt digitale ansøgninger og beregninger af ydelser.

Mange tilsynsrapporter har dokumenteret, at kommunerne har store udfordringer med sagsbehandlingen i børnesager. Der gøres en målrettet indsats for at nedbringe det høje sagstal i mange kommuner ved initiativerne 5 og 6 i det grønlandsk-danske tværgående samarbejde for en styrket indsats for udsatte børn og unge i Grønland 2020-2023. Se status for arbejdet:

<https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/MIIN/Meeqqat-Inuusuttut-Ilaqutariillu/Strategi-og-handleplaner/Groenlandsk-dansk-tvaergaaende-arbejde>

Endvidere er et digitalt sagsbehandlingssystem på børneområdet ved at blive udrullet i kommunerne. Dette vil også bidrage til en nedbringelse af sagsbehandlingstiden. I det tidligere Departement for Sociale, Anliggender, Familie og Justitsområdes blev førtidspensionsområdet evalueret ved en tilsynsrapport, der bl.a. kommenterede på sagsbehandling af ansøgninger om førtidspension. Sagsgennemgangen viste, at en sag som regel tager omkring 6 måneder at behandle. Dette skyldes primært, at der er en lang ventetid mellem de enkelte dele af forløbet.

Hvis borgeren skal i revalidering, tager sagen typisk 1-2 år og nogle gange længere tid. Dette skyldes, at det samlede forløb (og derfor også ventetiden) er længere, samt at nogle kommuner iværksætter forholdsvis lange revalideringsforløb. Dette forlænger den samlede sagsbehandlingstid.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at sagsbehandlingen af borgerne på førtidspension fungerer tilfredsstillende, men i enkelte sager kan der forekomme lang sagsbehandlingstid.

Jfr. § 1 i Landstingsforordningen om socialvæsenets styrelse og organisation fører Naalakkersuisut tilsyn med kommunernes forvaltning af det sociale regelsæt. Dette tilsyn varetages af Tilsynsenheden. Se: <https://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Departementer/Finans/Tilsynsenheden>

Spørgsmål.

4. Nogle borgere modtager slet ikke svar på deres henvendelser samt at de først må vente i lange tider for at modtage svar. Disse er uacceptable forhold. Nogle gange svarer kommunerne kun mundtligt. Vi ved at borgerne skal modtage skriftlig dokumentation om de er blevet imødekommet eller afslået. Hvad er Naalakkersuisuts holdning til disse mangler?

Svar.

Jeg skal henvise til min besvarelse af spørgsmål 3.

Spørgsmål.

5. Endvidere blev det nævnt, at når Ombudsmanden modtager henvendelse fra borgerne, så er det problematisk at få udlevere oplysninger fra kommunerne, hvor Ombudsmanden flere gange må henvende sig til kommunerne for at modtage oplysninger. Naalakkersuisut har det daglige tilsyn med kommunernes drift. Hvad mener Naalakkersuisut om sådanne forhold

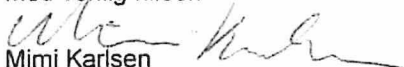
Svar.

Indenrigsafdelingen har de senere år modtaget flere henvendelser fra det sociale ankenævn, når der har været problemer med at få oplysninger fra en kommune. Indenrigsafdelingen har taget kontakt til den konkrete kommune og indskærpet, at kommunerne har pligt til at fremsende det ønskede materiale. Dette er så også sket derefter.

Indenrigsafdelingen følger op og påpeger det også i forbindelse med tilsynsbesøg. Hvis en kommune omvendt stadig ikke vil udlevere oplysninger, er muligheden at bringe sagen op i Tilsynsrådet, som blandt andet kan pålægge medlemmer af en kommunalbestyrelse dagbøder. Det har dog ikke været nødvendigt hidtil.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Mimi Karlsen